

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

ID 64467

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»

Рівень вищої освіти: другий (освітньо-професійний)

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Історія та громадянська освіта)

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

Віктор МОШИНСЬКИЙ

(протокол № 07 від 07 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024

Ректор Віктор МОШИНСЬКИЙ

(наказ № 544 від 27 07 2024 р.)

Рівне-2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

1. РОЗГЛЯНУТО

На засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол № 16 від 24.06. 2024 р.

2. СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою з якості ННІ економіки та менеджменту
Протокол № 15 від 27. 06. 2024 р.

3. СХВАЛЕНО

Вченою радою ННІ економіки та менеджменту
Протокол № 07 від 05. 07. 2024 р.

4. ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Завідувач навчально-методичного
відділу

В.С. Сорока

Н.С. Ковальчук

Передмова

Освітньо-професійна програма є нормативним документом Національного університету водного господарства та природокористування, в якому визначається нормативний термін і зміст навчання, форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця другого (магістерського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

Розробники освітньої програми:

1. Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін.
2. Прищепа Богдан Анатолійович, доктор історичних наук, професор кафедри суспільних дисциплін.
3. Прищепа Олена Петрівна, доктор історичних наук, професор кафедри суспільних дисциплін.
4. Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.
5. Гришко Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.
6. Мазур Анжела Володимирівна, заступник директора Рівненського ліцею «Лідер» Рівненської міської ради, вчитель історії.
7. Вашета Роман Васильович, здобувач 4 курсу вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Коваль Петро Володимирович – директор Рівненського ліцею «Лідер» Рівненської міської ради, вчитель правознавства, історії.
2. Жив'юк Андрій Анатолійович – доктор історичних наук, доцент, Відмінник освіти України, керівник науково-редакційної групи книги «Реабілітовані історією. Рівненська область».
3. Кристопчук Тетяна Євгенівна – доктор педагогічних наук, професор, голова циклової комісії гуманітарних дисциплін ВСП «Рівненський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України».
4. Стасюк Людмила Петрівна – керівник Українського центру «Полісся» ГО «ЛІТЕКО».
5. Якимчук Оксана Олександрівна – кандидат історичних наук, доцент, ст. викл. циклової комісії права і гуманітарних ВСП ЗВО Рівненського фахового коледжу університету «Україна».

**Профіль освітньої-професійної програми
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).
Предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Національний університет водного господарства та природокористування. Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту. Кафедра суспільних дисциплін.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр. Кваліфікація – Магістр середньої освіти (Історія та громадянська освіта).
Освітня програма	Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра. Тип диплома - одиничний. Загальний обсяг 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	
Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень FQ-EHEA – другий цикл QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність 6 рівня НРК
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.09.2024 – 31.08.2026
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Офіційний веб-сайт Національного університету водного господарства та природокористування http://ep3.nuwm.edu.ua Офіційний веб-сайт кафедри суспільних дисциплін kaf-sd@nuwm.edu.ua
2 Мета освітньої-професійної програми	
Метою освітньої програми є підготовка сучасного, інноваційно та дослідницьки орієнтованого педагога, здатного ефективно реалізовувати освітню діяльність у сфері історії та громадянської освіти з урахуванням запитів сучасного суспільства, ринку праці, галузевих трансформацій та регіонального контексту розвитку.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Предметна спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія

наявності)	та громадянська освіта). Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах освіти; педагогічні теорії, концепції, методики викладання, в тому числі й у інклюзивному середовищі. Цілі навчання: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми з історії та громадянської освіти, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, освітні технології та методики формування системи компетентностей за відповідними спеціальностями в закладах освіти, інформаційно-комунікаційні технології. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване обладнання і програмне забезпечення; інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, що відповідає сучасному стану педагогічної науки та має прикладну спрямованість на підготовку фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Програма зорієнтована на формування професійних компетентностей майбутніх педагогів: - здатних аналізувати закономірності історичного процесу, володіти інструментами критичного аналізу історичних подій і джерел, формувати в учнів ціннісне ставлення до демократії, громадянських прав і суспільної відповідальності, інтегруючи знання з різних предметних сфер; - компетентних у впровадженні інтегрованого навчання, зокрема в межах міждисциплінарних тем, пов'язаних з історією, громадянством та суспільними науками, спроможний проєктувати сучасне освітнє середовище й бути активним суб'єктом змін в освіті; - здатних здійснювати ефективну освітню, дослідницьку й інноваційну діяльність у закладах освіти.
Основний фокус освітньої програми	Структура програми передбачає динамічне, інтерактивне практико-орієнтоване навчання. Програма пропонує

та спеціалізації	комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері викладання і дослідження історії та громадянської освіти в умовах реформування освіти в Україні. Дисципліни та модулі, включені в програму орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра здобувача, що спрямовано на оволодіння сучасними знаннями з історії, громадянської освіти й раціональне використання ефективних засобів і методів у подальшій професійній діяльності. <i>Ключові слова: історія, громадянська освіта, середня освіта, наука, педагогічна діяльність.</i>
Особливості програми	Освітня програма вирізняється: - поєднанням класичної педагогічної підготовки з інноваційними підходами до формування фахівця, здатного працювати в сучасному освітньому середовищі; - потужним матеріально-технічним та інформаційним забезпеченням (спеціалізовані лабораторії, філії, електронна бібліотека); - врахуванням регіональних потреб Рівненщини; - орієнтацією на цілі сталого розвитку, інтегроване навчання та учнівсько-центрований підхід, включно з роботою з маломобільними групами.
4 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Після закінчення навчання за освітньою програмою магістра середньої освіти з предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) випускник здатен виконувати зазначену в ДК 003:2010 (з врахуванням змін за наказом МОН України №1006 від 11.11.2022 р.) професійну роботу і може займати відповідні первинні посади. 2320 Вчитель загальної середньої освіти. 2320 Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти. 2321 Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти. 2322 Викладач закладу фахової передвищої освіти.
Подальше навчання	Випускники мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, а також здобувати додаткову кваліфікацію в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні заняття проводяться в малих групах, ситуаційні завдання,

	ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через модульний формат навчання та використання електронних посібників та методичних вказівок. Акцент робиться на особистому саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати навчання, що сприятиме формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя.
Оцінювання	Внутрішня система оцінювання знань здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) (введено в дію наказом ректора НУВГП від 27.03.2023 № 186: http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889); Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (введено в дію наказом ректора НУВГП 11.12.2023 №803: http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28552); Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів у європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС).
6 – Програмні компетенції	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності та сформованість особистісних якостей.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети. ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати. ЗК 8. Здатність до управління у відповідності зі стандартами якості, заснованих на потребах і інтересах

	цільових груп. ЗК 9. Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими громадянами та цільовими групами, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань. ЗК 10. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності. ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності. ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. ФК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання. ФК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку. ФК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу. ФК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища. ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності. ФК 9. Здатність продемонструвати знання і розуміння сучасних теоретичних та методологічних основ історії, а також методик викладання історії у закладах загальної середньої освіти. ФК 10. Здатність застосовувати набуті історичні й педагогічні знання, сучасні методики і освітні технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. ФК 11. Здатність розуміти функції історичної науки як складової частини наукової думки і духовної культури суспільства. ФК 12. Здатність використовувати знання й уміння в галузі історичних наук для дослідження соціально економічних та політичних об'єктів, явищ і процесів. ФК 13. Здатність до реконструкції історичних процесів на основі різних джерел. ФК 14. Здатність до аналізу продукції сучасних

	історичних шкіл, володіння методикою історіографічної та джерелознавчої критики. ФК 15. Здатність до встановлення причинно-наслідкових зв'язків в історичних подіях минулого, та системного аналізу й узагальнення історичного матеріалу. ФК 16. Здатність до попередження маніпуляцій історичними фактами та розуміння соціальних функцій професіонала в галузі історичної освіти. ФК 17. Здатність розробляти та реалізовувати освітні проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання. ФК 18. Здатність вести дискусії про минуле в політичному та культурному контексті, в тому числі іноземною мовою. ФК 19. Здатність інтегрувати знання з інших, суміжних із історією, галузей знань, застосовувати системний підхід для розв'язання професійних завдань. ФК 20. Здатність до постійного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, самоосвіти.
7 - Програмні результати навчання (ПРН)	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Знати предметну область професії, вміти формулювати та вирішувати проблемні завдання, генерувати нові ідеї. ПРН2. Знати та розуміти сучасні теоретичні та методологічні основи історичної науки та методики викладання історії у закладах загальної середньої освіти. ПРН3. Уміти застосовувати спеціальні фахові й педагогічні знання, методики та освітні технології, в тому числі й інформаційні для організації якісного освітнього процесу. ПРН4. Уміти використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо. ПРН5. Знати методику розробки освітніх проєктів, основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень, вміти презентувати результати науково-педагогічного дослідження. ПРН6. Уміти інтегрувати знання з інших, суміжних з історією, галузей знань та застосовувати системний підхід до розв'язання професійних завдань. ПРН7. Уміти реконструювати історичні процеси, використовуючи різні джерела інформації, письмові, усні та візуальні засоби (у тому числі за допомогою цифрових технологій). ПРН8. Уміти вести дискусію про минуле в політичному

та культурному контексті з використанням історичних та краєзнавчих знань, в тому числі іноземною мовою.

ПРН9. Знати і розуміти сучасні тенденції розвитку історичної науки, здобутки і проблеми розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого.

ПРН10. Уміти встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями, аналізувати та узагальнювати історичний матеріал.

ПРН11. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.

ПРН12. Уміти розробляти та реалізовувати проєкти з метою переосмислення наявних або створення нових знань, застосовуючи основні дослідницькі методики з історії.

ПРН13. Володіти основами професійної культури, використовувати наукову історичну літературу українською та іноземною мовою, готувати та редагувати тексти професійного змісту державною мовою.

ПРН14. Уміти толерантно демонструвати розмаїття суспільств важливість та рівність можливостей незалежно від соціальних, расових, національних, гендерних та вікових аспектів та створювати доброзичливу атмосферу в освітньому процесі, сприятливу для всіх учасників.

ПРН15. Уміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів під час освітнього процесу та приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах.

ПРН16. Уміти організовувати учнівський колектив в різних видах діяльності та комунікувати з колегами з метою організації якісного освітнього процесу.

ПРН17. Розробляти траєкторію та забезпечувати власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з особами з особливими освітніми потребами.

ПРН18. Уміти визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот

ПРН19. Аналізувати проблеми та формувати чіткі позиції у громадянському суспільстві, бути готовим до захисту прав та свобод людини у надзвичайних ситуаціях.

ПРН20. Володіти методологічними, дидактичними, науковими знаннями щодо здійснення громадянської освіти.

Кадрове забезпечення	Професорсько-викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми, відповідає вимогам, що визначені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Навчально-виховний процес в університеті здійснюється відповідно до ліцензійних вимог, затверджених постановою Кабінету міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти" висококваліфікованим професорсько-викладацьким складом, здатним проводити навчання та виховання студентів на рівні сучасних вимог. Професійно-орієнтована підготовка студентів виконується на випусковій кафедрі суспільних дисциплін.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам. Для забезпечення навчального процесу наявні спеціалізовані навчально-наукові аудиторії кафедри суспільних дисциплін та інших кафедр. Інструменти та обладнання: обладнання для практичних занять з історії та громадянської освіти; комп'ютерна техніка для опрацювання отриманих на практичних заняттях даних, реалізації мультимедійних засобів навчання, пошуку та аналізу інформації в мережі Internet. У НУВГП є локальна комп'ютерна мережа. Користування Інтернет-мережею безлімітне.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Передбачено використання авторських розробок професорсько- викладацького складу. Офіційний веб-сайт http://www.nuwm.edu.ua містить інформацію про навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Офіційна сторінка кафедри суспільних дисциплін : kaf-sd@nuwm.edu.ua. Навчально-методичне забезпечення представлено в цифровому репозиторії НУВГП, яке згруповано за викладачами: http://ep3.nuwm.edu.ua/view/creators/index.=041D.html, в системі Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/, на Платформі силабусів: https://syllabus.nuwm.edu.ua/. За необхідності проведення заняття в дистанційній формі використовується платформа https://meet.google.com/meet. Для проведення інформаційного пошуку та обробки результатів є спеціалізовані комп'ютерні класи, де є спеціалізоване програмне забезпечення та необмежений

	відкритий доступ до мережі Інтернет. Інформаційне забезпечення – наукова бібліотека НУВГП: https://lib.nuwm.edu.ua/. Всі зареєстровані в НУВГП користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет.
9- Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках між університетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки. Право на участь у програмах академічної мобільності мають здобувачі освітніх рівнів магістра (починаючи з першого курсу). Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх набутих компетентностей: http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між НУВГП та навчальними закладами країн-партнерів: http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОК 1.	Іноземна мова професійного спілкування	3,0	екзамен
ОК 2.	Соціальна відповідальність	4,0	екзамен
ОК 3.	Методологія наукових досліджень	4,0	екзамен
ОК 4.	Цифрові технології в освіті та науці	3,0	залік
ОК 5.	Психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти	3,0	залік
ОК 6.	Педагогіка, методика та психологія вищої школи	5,0	екзамен
ОК 7.	Сучасні підходи в історіографії та джерелознавстві	5,0	екзамен
ОК 8.	Актуальні проблеми розвитку громадянського суспільства	4,0	екзамен

ОК 9.	Регулювання міжнаціональних взаємовідносин у громадянському суспільстві	5,0	екзамен
ОК10.	Історія України: демографічний вимір	4,0	залік
ОК11.	Україна в системі міжнародних відносин	4,5	екзамен
ОК12.	Педагогічна практика	12,0	залік
ОК13.	Кваліфікаційна магістерська робота	10,5	
Загальний обсяг обов’язкових компонент		67	
Вибіркові компоненти		Спецкурс за вибором	
ВК 1	Спецкурс за вибором	6,0	залік
ВК 2.1	Стратегія розвитку сучасної історичної освіти	5	залік
ВК 2.2	Педагогічна майстерність у Новій українській школі		
ВК 3.1	Війни в історії людства: цивілізаційний вимір	4	залік
ВК 3.2	Закордонне українство		
ВК 4.1	Конституційне право України	3	залік
ВК 4.2	Захист прав людини		
ВК 5.1	Краєзнавство в освітньому просторі: методика та інновації	5	залік
ВК 5.2	Музейна педагогіка		
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
Загальний обсяг освітньої програми		90,0	

2.1. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) здійснюється у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи. Виконання роботи передбачає поглиблення, систематизацію, закріплення теоретичних знань, а також удосконалення практичних навичок, отриманих здобувачем за час навчання в магістратурі. Робота має продемонструвати рівень опанування автором наукових історичних досліджень, педагогічних інновацій і навичок творчого розв'язання практичних завдань.

Кваліфікаційна магістерська робота передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (моделювання та дослідження процесів і об'єктів) актуальних проблем зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта), що характеризується комплексністю й невизначеністю умов і потребує застосування фундаментальних знань та умінь з історії, методики її викладання та суміжних галузей знань. У роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недобросовісності. Для запобігання академічного плагіату здійснюється перевірка тексту роботи на визначення ступеня оригінальності <https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>. Результати перевірки додаються до магістерської роботи.

Кваліфікаційна магістерська робота має бути оприлюднена на офіційному сайті кафедри суспільних дисциплін або у репозитарії НУВГП: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	БК 2.1	БК 2.2	БК 3.1	БК 3.2	БК 4.1	БК 4.2	БК 5.1	БК 5.2
I/К	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК1	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2				•			•					•	•		•	•	•			•	•
ЗК 3						•							•	•	•						
ЗК 4		•			•	•						•	•	•	•						
ЗК 5		•								•	•	•	•	•	•					•	•
ЗК 6			•	•	•	•						•	•		•					•	•
ЗК 7			•				•					•	•							•	•
ЗК8		•			•	•						•		•				•	•		
ЗК 9		•			•			•	•									•	•	•	•
ЗК 10			•	•	•	•						•								•	•
ФК 1			•					•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•
ФК 2				•		•		•	•			•	•	•	•					•	•
ФК 3				•	•	•						•	•	•	•						
ФК 4					•	•						•		•	•						
ФК 5					•	•						•		•	•						
ФК 6					•	•						•		•							
ФК 7					•	•						•			•			•			
ФК 8			•	•	•							•			•			•			
ФК 9			•			•	•					•			•						
ФК 10						•	•	•	•	•	•	•		•						•	•

ΦΚ 11			•				•			•	•	•	•		•	•	•				
ΦΚ 12			•				•			•	•	•	•		•	•	•				
ΦΚ 13							•			•	•		•			•	•			•	•
ΦΚ 14							•						•			•	•			•	•
ΦΚ 15										•		•	•			•	•			•	•
ΦΚ 16							•					•	•			•	•			•	•
ΦΚ 17						•	•					•	•	•	•			•	•	•	•
ΦΚ 18	•						•	•	•	•	•	•								•	•
ΦΚ 19								•	•			•	•		•		•	•	•	•	•
ΦΚ 20							•	•					•		•			•	•		•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програм

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	В.К. 2.1	В.К. 2.2	В.К. 3.1	В.К. 3.2	В.К. 4.1	В.К. 4.2	В.К. 5.1	В.К. 5.2
ПРН1	•		•				•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•		
ПРН2						•		•				•	•		•						
ПРН3					•	•						•	•	•	•						
ПРН4			•	•								•	•								
ПРН5				•	•						•	•	•		•					•	
ПРН6	•							•	•	•	•	•		•							•
ПРН7			•	•			•				•		•			•	•			•	
ПРН8	•							•	•	•	•	•				•	•			•	•
ПРН9							•						•							•	
ПРН10							•			•	•	•	•			•	•			•	•
ПРН11							•			•			•							•	•
ПРН12			•	•			•					•			•					•	•
ПРН13	•				•	•						•	•	•		•	•			•	•
ПРН 14		•			•	•						•				•	•	•	•	•	•
ПРН 15		•			•							•		•				•	•		
ПРН 16		•			•	•						•		•						•	•
ПРН 17					•	•						•			•						
ПРН 18		•				•						•	•								
ПРН 19								•	•			•						•	•		
ПРН 20								•	•			•	•		•						

ВІДГУК
на Освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
за предметною спеціальністю 014.03 Історія та громадянська освіта
галузі знань 01 Освіта /Педагогіка, що розроблена
у Національному університеті водного господарства та природокористування

Освітня програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», подана на рецензування, створена з урахуванням сучасних вимог та положень професійного стандарту вчителя. У ній чітко визначено компетентності та результати навчання, що спрямовані на досягнення поставленої мети. Ця мета – підготовка інноваційного, дослідницько орієнтованого педагога – повністю відповідає потребам історичної та громадянсько-освітньої освіти, враховує актуальні виклики часу, вимоги ринку праці та регіональні особливості.

Слід підкреслити, що програма має належний кадровий потенціал, сучасну матеріально-технічну й інформаційну базу. У процесі навчання застосовуються як класичні, так і новітні методики й технології. Особливої уваги заслуговує система оцінювання, впроваджена у закладі освіти, яка сприяє якісній реалізації освітнього процесу.

Враховуючи сьогоденні тенденції – перехід від очного до дистанційного формату, активне використання цифрових платформ, віртуальних екскурсій та оцифрованих матеріалів – доцільно було б посилити програму навчальними компонентами, що формують цифрові компетентності. Це дозволить ще ефективніше досягати заявлених результатів навчання.

Не менш важливим є й підготовка майбутніх учителів до роботи в умовах інклюзивного середовища. Тому варто передбачити дисципліну, що забезпечуватиме готовність студентів до взаємодії як із дітьми без порушень розвитку, так і з дітьми з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх психолого-педагогічних характеристик.

Запропоновані рекомендації не зменшують загалом позитивного враження від програми. Вона є якісною, перспективною й може бути рекомендована до впровадження в освітній процес.

Директор Рівненського ліцею «Лідер»
Рівненської міської ради

П.В. Коваль

ВІДГУК
на Освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
за предметною спеціальністю 014.03 Історія та громадянська освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що розроблена
у Національному університеті водного господарства та природокористування

Освітня програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» створена з урахуванням сучасних освітніх стандартів і тенденцій розвитку історичної та педагогічної науки. Її мета – підготовка компетентного вчителя історії та громадянської освіти, який здатний розуміти складні суспільні й педагогічні процеси, поєднувати теорію з практикою та виховувати в учнів критичне мислення, медіаграмотність і громадянську позицію.

Програма має низку особливостей: вона спрямована на всебічний розвиток професійних умінь майбутнього педагога, поєднує історичний, правовий і громадянський компоненти, інтегрує інноваційні методики викладання та дослідницькі підходи. Важливу роль відіграє викладацький склад – фахівці з великим науковим і практичним досвідом, які забезпечують якість навчання та залучають студентів до досліджень.

Програма поєднує традиції та інновації, створюючи умови для формування сучасного педагога-лідера. Випускники зможуть працювати закладах освіти, а отримані знання та навички допоможуть їм не лише навчати, а й активно впливати на розвиток суспільства.

Матеріально-технічна база відповідає сучасним потребам: функціонує розвинена інфраструктура, передбачено умови для проходження практики у школах, музеях, архівах та інших установах. Студенти мають доступ до методичних матеріалів, наукової літератури та електронних ресурсів.

Особлива увага приділяється вивченню демографічних процесів, адже це дозволяє пояснити закономірності розвитку суспільства, соціальні зміни та трансформації у структурі населення. Це допоможе майбутнім педагогам глибше осмислити історичні явища й зробити навчальний процес більш насиченим і міждисциплінарним.

Важливою складовою є також регіональний аспект. Робота з історичними джерелами – писемними пам'ятками, археологічними знахідками, музейними експонатами – дає змогу показати учням особливості життя людей у різні епохи. Використання матеріалів місцевих музеїв та архівів сприяє практичному втіленню краєзнавчого підходу й формує тісніший зв'язок учнів із минулим свого краю. Це відповідає сучасним напрямкам музейної педагогіки та робить освітній процес більш наочним і доступним.

У цілому освітня програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» відповідає сучасним вимогам, має чітко визначену мету, кадровий та матеріально-технічний потенціал, належне методичне забезпечення та інформаційну базу. Вона може бути рекомендована для впровадження в освітній процес як така, що здатна забезпечити підготовку конкурентоспроможних педагогів нового покоління.

Доктор історичних наук, доцент,
Відмінник освіти України,
керівник науково-редакційної групи книги
«Реабілітовані історією. Рівненська область»

А.А. Жив'юк

А.А. Жив'юк

ВІДГУК
на Освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
за предметною спеціальністю 014.03 Історія та громадянська освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, що розроблена
у Національному університеті водного господарства та природокористування

Реформування сучасної шкільної освіти ставить перед ЗВО завдання швидко реагувати на запити суспільства щодо підготовки кваліфікованих педагогів. У цьому контексті актуальною та важливою є ОПП «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», яка реалізується в НУВГП.

Програма створена відповідно до положень професійного стандарту вчителя, має всі необхідні складові та чітко окреслену мету. Для її досягнення визначено набір компетентностей і програмних результатів, яких повинні досягти студенти у процесі навчання. Освітній процес побудований на студентоцентризованих принципах із поєднанням проблемно-орієнтованого підходу та елементів самостійної роботи.

Використання різних методів і технологій, серед яких ситуативні завдання та навчальні ігри, робить підготовку майбутніх учителів сучасною. Реалізації ОПП сприяє відповідна матеріальна база й професійний кадровий склад, який відповідає Ліцензійним умовам та має достатній рівень кваліфікації.

Значна увага приділяється формуванню педагогічних та методичних умінь, а також підготовці вчителів до роботи в умовах інклюзивного навчання. Водночас перспективним напрямом є подальше удосконалення підходів до досягнення програмних результатів і зміцнення практичної складової підготовки.

Важливо, що у програмі приділено значну увагу підготовці майбутніх учителів у галузях педагогіки, методики та інклюзивної освіти. Разом із тим доцільно було б ще більше підсилити формування програмних результатів

навчання за рахунок освітніх компонентів, орієнтованих на застосування педагогічної майстерності в умовах Нової української школи та врахування стратегій розвитку сучасної освіти.

Загалом, освітньо-професійна програма справляє позитивне враження: вона є комплексною, сучасною, відповідає вимогам сьогодення й може бути рекомендована до впровадження в освітній процес.

Доктор педагогічних наук, професор,
голова циклової комісії гуманітарних дисциплін
ВСП «Рівненський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів
і природокористування України»

Т.Є. Кристопчук

Пасічник директора
з кадрової роботи

М.В. Романюк

ВІДГУК
на Освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
за предметною спеціальністю 014.03 Історія та громадянська освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що розроблена
у Національному університеті водного господарства та природокористування

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», подана на рецензування, створена відповідно до сучасних вимог, відзначається логічною структурою та повнотою складових, що підкреслює її актуальність і значущість.

Основна мета ОПП полягає у підготовці інноваційного, дослідницько-орієнтованого педагога. Важливо, що при цьому враховано регіональний контекст, адже орієнтація на потреби конкретної місцевості є важливою вимогою сучасності.

Програма спрямована на розвиток професійних компетентностей і досягнення ПРН, передбачає інтерактивну, практико-орієнтовану та динамічну підготовку. Використання новітніх методик і технологій, зокрема студентоцентрованого та інтегрованого підходів, а також робота в інклюзивному середовищі роблять її відповідною до викликів сьогодення.

Матеріальне та технічне забезпечення програми є достатнім, наявна належна інформаційна підтримка. Студенти мають можливість реалізовувати академічну мобільність і навчатися як у межах формальної, так і неформальної чи інформальної освіти. Структурно-логічна схема чітко демонструє взаємозв'язок освітніх компонентів і забезпечує досягнення визначених результатів.

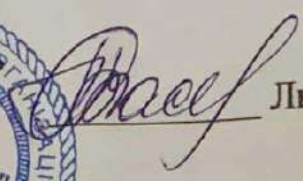
Варто відзначити включення дисциплін, зокрема «Сучасні підходи в історіографії та джерелознавстві», які сприяють розвитку дослідницьких навичок студентів. Водночас доцільним є посилення краєзнавчого напрямку шляхом введення курсів, що розкривають методику роботи з місцевим матеріалом та інноваційні підходи в цій галузі. Перспективним виглядає й розвиток музейної педагогіки, яка здатна зробити освітній процес більш інтерактивним і наочним.

З огляду на кадровий склад, доцільно розширити блок громадянської освіти шляхом глибшого вивчення прав людини, конституційних прав і свобод. Це сприятиме формуванню свідомого громадянина, здатного орієнтуватися в умовах сучасних соціальних трансформацій.

У цілому освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» відповідає сучасним вимогам, має належне кадрове та матеріально-технічне забезпечення, продуману логіку побудови, містить інноваційні елементи й може бути рекомендована до впровадження в освітній процес.

Керівник Українського центру «Полісся»
громадської організації «ЛІТЕКО»

 Людмила СТСАЮК

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта),
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка,
підготовлену кафедрою суспільних дисциплін
Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта) другого (магістерського) рівня вищої освіти є сучасним, актуальним та комплексним документом, що повністю відповідає вимогам державних стандартів вищої освіти, а також потребам сучасної української школи та суспільства.

Структура програми передбачає оволодіння базовими знаннями та практичними навичками, що дасть змогу майбутнім фахівцям ефективно викладати історію та громадянську освіту на високому науково-методичному рівні, формувати в учнів історичну свідомість, критичне мислення та активну громадянську позицію та повагу до демократичних цінностей. Особливої ваги ця програма набуває в умовах викликів, пов'язаних з війною, інформаційною безпекою, необхідністю розбудови демократичного суспільства та формування стійкої національної ідентичності.

Освітньо-професійну програму складено з дотриманням рекомендацій Міністерства освіти і науки України. Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для реалізації цієї програми - 90. Перелік та обсяг обов'язкових та вибіркових дисциплін відповідають структурно-логічній схемі.

Варто зазначити, що група забезпечення ОПП враховувала рекомендації та побажання стейкхолдерів, зокрема збільшено обсяг практичної підготовки.

Рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта) другого (магістерського) рівня вищої освіти має необхідні структурні та змістові складові, відповідає основним критеріям якості вищої освіти, сучасному рівню розвитку історичної та педагогічної наук та може бути рекомендована для реалізації в НУВГП.

Рецензент:

к.і.н., доцент, ст.в. циклової комісії права і суспільно-гуманітарних дисциплін відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти „Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна“
Рівненський фаховий коледж

О.О. Якимчук

Підпис ректора О.О. Засвідчує
директор ВСП ЗВО
„Відкритий міжнародний університет
розвитку людини „Україна“
Рівненський фаховий коледж

О.М. Красовська